

> Retouradres Postbus 16700, 2500 BS Den Haag

Drs. W.J.M. ten H.
Te C.

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Ontwikkeling
Afdeling Ontwikkeling
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 16700
2500 BS Den Haag
Nederland

Ons Kenmerk
1020183006

Ons Zaaknummer

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
0

Datum 29 januari 2016
Betreft Renovatie Binnenhof

Het Rijksvastgoedbedrijf is een uitvoeringsdienst van het Rijk die op 1 juli 2014 is ontstaan uit een fusie van vier vastgoeddiensten: de Dienst Vastgoed Defensie, de Rijksgebouwendienst, het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf en de directie Rijksvastgoed.

Geachte heer Ten H,

De Tweede Kamer heeft mij op 21 januari 2016 gevraagd uw mailbericht over de renovatie van het Binnenhof van 14 december 2015, opnieuw verzonden op 21 december 2015, te beantwoorden.

U vraagt zich af of de noodzaak voor de renovatie voldoende is aangetoond. Die vraag is bevestigend beantwoord door mevrouw Spies in haar advies van 6 juli 2015 over de renovatie Binnenhof. Dit advies is mede gebaseerd op een veelheid aan onderzoeks- en inspectierapporten. Het advies en de betreffende rapporten kunt u nalezen op www.rijksvastgoedbedrijf.nl/binnenhof. Het kabinet heeft op 25 september dit advies overgenomen en besloten tot renovatie, en in het debat op 10 december 2015 daarover in de Tweede Kamer bleek dat een meerderheid de noodzaak onderkent.

De conditie van de gebouwen wordt nauwkeurig in de gaten gehouden door het Rijksvastgoedbedrijf. Het onderhoud wordt afgestemd op de komende renovatie, zodat geen onnodig onderhoud wordt uitgevoerd, maar ook geen schade optreedt, zoals de door u genoemde vorstschade. Hiervoor zijn instandhoudingplannen opgesteld. Bij het onderhoud wordt rekening gehouden met de bestaande tekortkomingen van het complex. Zo zijn de daken op veel plaatsen niet toegankelijk omdat de valbeveiliging niet goed genoeg is. Uw suggestie om dit met alpinisten aan touwen op te lossen is inventief, maar de daken moeten geheel vernieuwd worden en dat vraagt toch om een andere aanpak.

De renovatie zal worden uitgevoerd door bouwbedrijven in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf. Het Rijksvastgoedbedrijf hanteert voor de aanbesteding strikte normen en volgt alle regelgeving op dit gebied.

Hartelijk dank voor uw suggesties om het elektriciteitsgebruik te beperken. Bij de renovatie zullen de liften en roltrappen worden vervangen door moderne installaties, die energiezuiniger zijn. De verlichting is de afgelopen jaren al op veel plaatsen vervangen door lampen die minder stroom gebruiken. Bij het uitwerken van de plannen is energiebesparing een vanzelfsprekend aandachtspunt.

U heeft een groot aantal overwegingen rondom bezoek aan het Binnenhof tijdens de renovatie en Prinsjesdag. Het Binnenhof is het hart van de Nederlandse democratie,

en dat blijft ook zo. Het kabinet vindt het daarom belangrijk dat het Binnenhof ook tijdens de renovatie, als het politieke proces tijdelijk naar een andere plaats is verhuisd, aantrekkelijk blijft voor bezoekers, waaronder scholieren, en zichtbaar blijft in de media. Dat is ook belangrijk voor de winkels en horeca in de omgeving. In het debat in de Tweede Kamer bleek de Kamer het hiermee eens te zijn en vroeg de Kamer alles op alles te zetten om tijdens de renovatie evenveel scholieren welkom te kunnen heten. Het Kabinet heeft aangegeven dat dit alles tegen aanvaardbare kosten moet gebeuren.

Hoogachtend,
De minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Transacties &
Ontwikkeling
Afdeling Ontwikkeling

Datum
29 januari 2016

Ons Kenmerk
1020183006